

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Zakres wsparcia osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin gwarantowany przez państwo

Joanna Piwowońska

Skarżysko-Kamienna, 19.11.2015

Patronat honorowy

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Biuro Pełnomocnika Rządu
ds. Osób Niepełnosprawnych

Podstawowe kroki po diagnozie

- Wczesna interwencja, leczenie i terapia w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia
- Orzeczenie o niepełnosprawności
- Wczesne wspomaganie rozwoju
- Kształcenie specjalne

Gdzie szukać wsparcia?

- ▶ Oddziały rehabilitacji dziennej i ośrodki wczesnej interwencji
- ▶ Przychodnie i poradnie specjalistyczne
- ▶ Poradnie psychologiczno-pedagogiczne
- ▶ Placówki oświatowe
- ▶ Ośrodki pomocy społecznej (specjalistyczne usługi opiekuńcze)
- ▶ Organizacje pozarządowe

Co wynika z orzeczenia?

- ▶ **Zasilek pielęgnacyjny** - 153 zł
- ▶ Dostęp do programów terapeutycznych, finansowanych przez PFRON
- ▶ Zniżki na przejazdy komunikacją
- ▶ Ulga rehabilitacyjna
- ▶ Dodatkowe punkty w rekrutacji do przedszkoli oraz szkół ponadgimnazjalnych, również dla rodzeństwa
- ▶ Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego, środków pomocniczych
- ▶ Dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego
- ▶ **Świadczenie pielęgnacyjne** - 1200 zł, jeżeli dziecko ma w orzeczeniu zaznaczone na „TAK” pkt 7 i 8. Nie przysługuje, gdy dziecko ma zapewnioną całodobową opiekę!

Rodzice a rynek pracy

Urlop macierzyński

- ▶ Brak możliwości rozwiązania umowy o pracę w okresie ciąży i czasie trwania urlopu (wyjątki: dyscyplinarka za zgodą zakładowej organizacji związkowej; umowa na okres próbny krótszy niż miesiąc; upadłość i likwidacja pracodawcy)
- ▶ Wstrzymanie biegu wypowiedzenia umowy
- ▶ Wynagrodzenie chorobowe/zasiłek chorobowy - 100% średniej wynagrodzenia z ostatnich 12 miesięcy
- ▶ Ciężarna pracownica podlega szczególnej ochronie, tzn.:
  - ▶ nie może pracować w warunkach szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia, których wykaz znajduje się w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 1996 r. w sprawie wykazu prac wzbronionych kobietom, przy czym warto zauważyć, że przy monitorze może pracować najwyżej 4 godziny,
  - ▶ pracodawca nie może jej delegować poza miejsce pracy, chyba że sama wyrazi na to zgodę,
  - ▶ bezwzględnie nie może pracować w godzinach nadliczbowych,
  - ▶ bezwzględnie nie może pracować z porze nocnej,
  - ▶ pracodawca nie może bez jej zgody nakazać jej pracy w systemie przerywanym,
  - ▶ ma prawo do zwolnienia z pracy w celu odbycia wizyt lekarskich i badań.

Urlop macierzyński, dodatkowy urlop macierzyński, urlop rodzicielski

Okres należnego urlopu, a tym samym zasiłku z tytułu macierzyństwa obowiązujący od 17 czerwca 2013 r.

Z tytułu urodzenia przy jednym porodzie	"Podstawowy" urlop macierzyński	Dodatkowy urlop macierzyński	Urlop rodzicielski	Razem (maksymalnie)
jednego dziecka	20 tygodni	do 6 tygodni	do 26 tygodni	52 tygodnie
dwojga dzieci	31 tygodni	do 8 tygodni	do 26 tygodni	65 tygodni
trojga dzieci	33 tygodni	do 8 tygodni	do 26 tygodni	67 tygodni
czworga dzieci	35 tygodni	do 8 tygodni	do 26 tygodni	69 tygodni
pięciorga i więcej dzieci	37 tygodni	do 8 tygodni	do 26 tygodni	71 tygodni

Zasiłek macierzyński

Okres należnego urlopu, a tym samym zasiłku z tytułu macierzyństwa obowiązujący od 17 czerwca 2013 r.

Z tytułu urodzenia przy jednym porodzie	"Podstawowy" urlop macierzyński	Dodatkowy urlop macierzyński	Urlop rodzicielski	Razem (maksymalnie)
jednego dziecka	20 tygodni	do 6 tygodni	do 26 tygodni	52 tygodnie
dwojga dzieci	31 tygodni	do 8 tygodni	do 26 tygodni	65 tygodni
trojga dzieci	33 tygodni	do 8 tygodni	do 26 tygodni	67 tygodni
czworga dzieci	35 tygodni	do 8 tygodni	do 26 tygodni	69 tygodni
pięciorga i więcej dzieci	37 tygodni	do 8 tygodni	do 26 tygodni	71 tygodni

Urlop ojcowski

- ▶ 2 tygodnie
- ▶ Wykorzystany najpóźniej do ukończenia przez dziecko 1. roku życia
- ▶ Przysługuje zasiłek macierzyński
- ▶ Może być wykorzystany również w okresie przebywania matki dziecka na urlopie macierzyńskim/dodatkowym urlopie macierzyńskim czy urlopie rodzicielskim

Urlop wychowawczy

- ▶ Przystępuje pracownikowi posiadającemu co najmniej 6-miesięczny staż pracy
- ▶ Maksymalnie 36 miesięcy, nie dłużej niż do ukończenia 5. roku życia dziecka
- ▶ Przy niskich dochodach i pobieraniu zasiłku rodzinnego - dodatek do zasiłku - ok. 400,00 zł
- ▶ **Dziecko z niepełnosprawnością** - dodatkowy urlop wychowawczy w wymiarze kolejnych 36 miesięcy, które mogą być wykorzystane w okresie nie dłuższym, niż do momentu ukończenia przez dziecko 18 roku życia
- ▶ Rodzic może jednocześnie przebywać na urlopie wychowawczym i pracować - na część etatu. Jest to korzystne rozwiązanie dla opiekunów dzieci niepełnosprawnych, bo umożliwia godzenie pracy zawodowej z koniecznością aktywnego uczestnictwa w rehabilitacji czy terapii członka rodziny
- ▶ Na urlopie wychowawczym mogą przebywać oboje rodzice jednocześnie przez okres maksymalnie 4 miesięcy
- ▶ Urlop ten może być wykorzystany nie więcej niż w 5 częściach

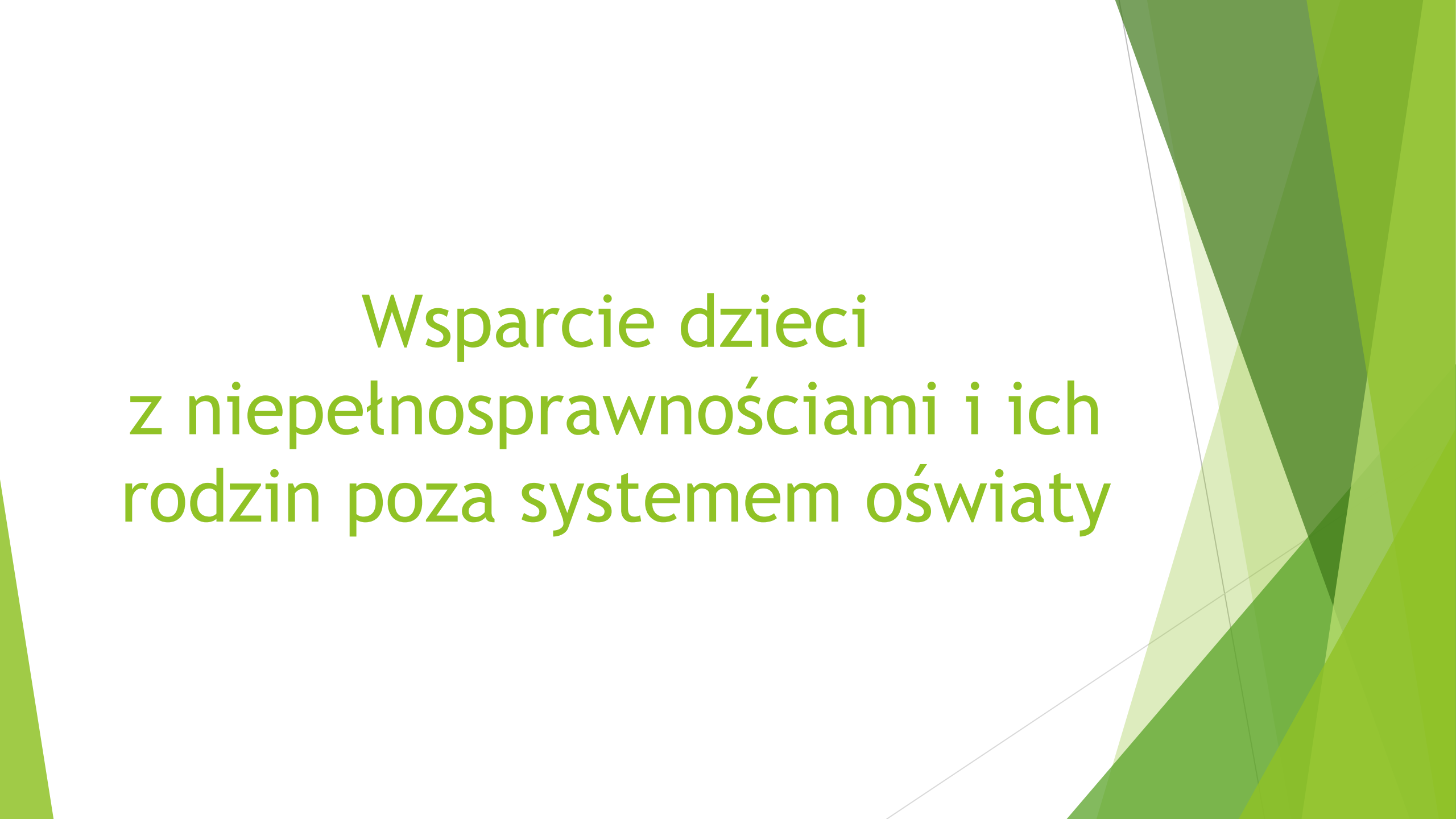
Powrót do pracy

- ▶ Obniżenie wymiaru czasu pracy - rodzic może obniżyć wymiar czasu pracy, jednak maksymalnie do połowy pełnego wymiaru czasu pracy. Tylko jeden rodzic może skorzystać z tego uprawnienia.
- ▶ Przerwa na karmienie dziecka - matce powracającej do pracy przysługuje przerwa na karmienie dziecka. Przy 8 godzinnym czasie pracy ma ona prawo do dwóch pół godzinnych przerw. Przerwy te mogą być łączone.
- ▶ Opieka nad dzieckiem zdrowym - rodzic ma prawo do skorzystania z 2 dni wolnych w ciągu roku kalendarzowego z tytułu opieki nad dzieckiem zdrowym w wieku do lat 14.

Powrót do pracy - cd.

- ▶ Ochrona warunków pracy dla rodzica - rodzic powracający do pracy po okresie urlopu z tytułu opieki nad dzieckiem ma również prawo do:
  - ▶ odmowy wyjazdu na delegację, jeśli opiekuje się dzieckiem, które nie ukończyło 4 roku życia,
  - ▶ nie wyrażenia zgody na pracę w nadgodzinach, jeśli opiekuje się dzieckiem, które nie ukończyło 4 roku życia,
  - ▶ odmowy pracy w godzinach nocnych, jeśli opiekuje się dzieckiem, które nie ukończyło 4 roku życia,
  - ▶ nie wyrażenia zgody na pracę w systemie przerywanego czasu pracy, jeśli opiekuje się dzieckiem, które nie ukończyło 4 roku życia.
- ▶ Zwolnienie z tytułu sprawowania opieki:

1. Nad dzieckiem chorym do lat 14 i dzieckiem zdrowym do lat 8 w szczególnych przypadkach (np. zamknięcie żłobka, przedszkola, szkoły)	Maksymalnie 60 dni
1. Nad dzieckiem chorym w wieku powyżej 14 r. ż. lub innymi chorymi członkami rodziny	Maksymalnie 14 dni

The background features abstract, overlapping geometric shapes in various shades of green, ranging from light lime to dark forest green. The shapes are primarily triangles and polygons, creating a dynamic, layered effect. The overall composition is clean and modern, with the text centered on a white background.

Wsparcie dzieci z niepełnosprawnościami i ich rodzin poza systemem oświaty

System opieki zdrowotnej

Koszyk świadczeń gwarantowanych

- ▶ Świadczenia gwarantowane (bezpłatne) to:
  - ▶ podstawowa opieka zdrowotna (lekarz pierwszego kontaktu, pielęgniarka, położna),
  - ▶ opieka specjalistyczna,
  - ▶ leczenie szpitalne,
  - ▶ opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień,
  - ▶ rehabilitacja i leczenie uzdrowiskowe,
  - ▶ świadczenia pielęgnacyjne i opiekuńcze w ramach opieki długoterminowej,
  - ▶ leczenie dentystyczne,
  - ▶ zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze (np. pieluchy), środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego,
  - ▶ leki refundowane,
  - ▶ opieka hospicyjna.

Leczenie specjalistyczne

- ▶ Niepełnosprawność dziecka nie zmienia nic w jego kontaktach ze służbą zdrowia!!!
- ▶ Skierowanie jest dokumentem wymaganym przy dostępie do:
  - ▶ ambulatoryjnej opieki specjalistycznej,
  - ▶ rehabilitacji leczniczej,
  - ▶ leczenia szpitalnego,
  - ▶ leczenia uzdrowiskowego,
  - ▶ opieki nad przewlekle chorymi.
- ▶ Bez skierowania można zarejestrować się do lekarzy następujących specjalności:
  - ▶ ginekologia i położnictwo,
  - ▶ onkologia,
  - ▶ psychiatria,
  - ▶ wenerologia,
  - ▶ stomatologia.

Specjalistyczna opieka lekarska

- ▶ Specjalistyczne poradnie przyszpitalne - możliwość skrócenia czasu oczekiwania na zabieg, często wymóg dodatkowej konsultacji w przychodni przyszpitalnej
- ▶ Część zabiegów (laryngologicznych, urologicznych, okulistycznych) jest wykonywana w trybie chirurgii jednego dnia - znacznie krótszy czas oczekiwania
- ▶ Jeżeli konieczne jest przeprowadzenie specjalistycznej diagnostyki, a wybrana poradnia może przyjąć dziecko dopiero za kilka czy kilkanaście miesięcy, można próbować kontaktować się bezpośrednio z oddziałem szpitalnym. Być może uda się szybciej przeprowadzić niezbędne badania podczas pobytu w szpitalu.
- ▶ W przypadkach, kiedy lekarz pierwszego kontaktu wystawia skierowanie z dopiskiem CITO (z łac. prędko, natychmiast), a rodzic nie może zarejestrować dziecka do specjalisty, należy skontaktować się z lokalnym oddziałem Narodowego Funduszu Zdrowia. Numery telefonów do poszczególnych oddziałów Funduszu są dostępne na stronie:

<http://www.nfz.gov.pl/new/index.php?katnr=3&dzialnr=8&artnr=34>

Rehabilitacja

- ▶ Rodzaje świadczeń rehabilitacyjnych dla dzieci:
  - ▶ porada lekarska rehabilitacyjna, fizjoterapia ambulatoryjna,
  - ▶ fizjoterapia domowa,
  - ▶ rehabilitacja dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego, rehabilitacja słuchu i mowy,
  - ▶ rehabilitacja ogólnoustrojowa, neurologiczna, rehabilitacja wzroku, kardiologiczna, pulmonologiczna - realizowane w warunkach ośrodka lub oddziału dziennego.
- ▶ Dzieciom z zaburzeniami wieku rozwojowego, słuchu i mowy oraz wzroku przysługuje do 120 osobodni w roku kalendarzowym. Do rehabilitacji dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego kierują lekarze pierwszego kontaktu oraz specjaliści z poradni: neonatologicznej, rehabilitacyjnej, ortopedycznej i traumatologii narządu ruchu, neurologicznej, reumatologicznej, chirurgii dziecięcej.
- ▶ Do rehabilitacji słuchu i mowy kierują lekarze poradni specjalistycznych: otolaryngologicznej, otolaryngologii dziecięcej, audiologii i foniatry, neurologicznej.
- ▶ Do rehabilitacji wzroku kierują lekarze poradni specjalistycznych: okulistycznej, neurologicznej.
- ▶ **Ważne: rehabilitacja słuchu i mowy to m.in. zajęcia logopedyczne, warto więc sprawdzić, czy w naszej najbliższej okolicy funkcjonuje ośrodek, który ma podpisaną umowę z NFZ na takie świadczenia.**

Wczesna interwencja

Placówka, której zadaniem jest świadczenie kompleksowej, wielospecjalistycznej pomocy dla dzieci w wieku od urodzenia do 7 roku życia. Oferta ośrodka jest w szczególności adresowana do:

- ▶ dzieci zagrożonych nieprawidłowym rozwojem, z grup wysokiego ryzyka ciąży-porodowego (np. wcześniaki, dzieci z urazami okołoporodowymi),
- ▶ dzieci opóźnionych w rozwoju psychoruchowym, upośledzonych, z niepełnosprawnością ruchową i sprzężeniami, chorobami neurologicznymi, autyzmem.
- ▶ W ośrodku dziecko jest objęte opieką zespołu specjalistów, w skład którego wchodzi: pediatra, neurolog, psychiatra dziecięcy, rehabilitant, pedagog, psycholog, logopeda - w zależności od potrzeb konkretnego podopiecznego. Zadaniem zespołu jest zdiagnozowanie dziecka, stworzenie kompleksowego programu terapeutycznego, który jest realizowany w ośrodku w formie zajęć indywidualnych i w małych grupach. Po wyznaczonym czasie zespół zazwyczaj dokonuje ponownej oceny dziecka i ewaluacji programu.
- ▶ **JAK ZAPISAĆ DZIECKO DO OŚRODKA WCZESNEJ INTERWENCJI?**
- ▶ W Polsce istnieje ok. 30 ośrodków wczesnej interwencji, co nie zaspakaja potrzeb dzieci z problemami rozwojowymi. W związku z niewystarczającą liczbą miejsc terminy oczekiwania na pierwszą wizytę są bardzo długie. Jeżeli jednak taki ośrodek znajduje się niedaleko miejsca zamieszkania, warto poprosić lekarza pierwszego kontaktu o skierowanie (powinno być wystawione do ośrodka wczesnej interwencji) i zapisać dziecko. W międzyczasie telefonicznie dopytywać w ośrodku o wolne miejsca - małe dzieci często chorują, więc szanse na przyspieszenie wizyty są spore.
- ▶ **Ważne: ośrodki wczesnej interwencji funkcjonują zazwyczaj jako ośrodki/oddziały dzienne, jeżeli więc dziecko korzysta z terapii/rehabilitacji w innym miejscu, trzeba pamiętać, że limit świadczeń to 120 osobodni w roku.**

Leczenie sanatoryjne i uzdrowiskowe

- ▶ Leczenie sanatoryjne i uzdrowiskowe jest bezpłatne. Skierowanie od lekarza posiadającego kontrakt z NFZ-em
- ▶ Decyzję o celowości leczenia i miejscu jego realizacji podejmuje lekarz specjalista w dziedzinie balneoklimatologii i medycyny fizykalnej/rehabilitacji leczniczej na podstawie badania i złożonej dokumentacji. To również ten lekarz wyznacza ośrodki, w których może odbyć się leczenie. Po potwierdzeniu skierowania przez lekarza w oddziale Funduszu i zarejestrowaniu dokumentu, rodzic może sprawdzić na stronie <https://skierowania.nfz.gov.pl/> orientacyjny czas oczekiwania na wyjazd.
- ▶ Dzieci w wieku 3-6 lat oraz dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym, ewentualnie schorzeniami neurologicznymi o zbliżonym obrazie klinicznym w wieku 3-18 lat, są kierowane na leczenie z opiekunem. Ze względów medycznych na leczenie uzdrowiskowe nie kieruje się dzieci poniżej 3 roku życia. Dla dzieci leczenie, pobyt, wyżywienie są bezpłatne, rodzic/opiekun płaci stawkę ustaloną przez konkretny szpital uzdrowiskowy/sanatorium
- ▶ **WAŻNE: Pobyt z dzieckiem w sanatorium nie jest powodem otrzymania zwolnienia na opiekę nad chorym członkiem rodziny - w tym czasie pracujący rodzic korzysta z urlopu.**
- ▶ Dzieci uczęszczające do szkoły podstawowej lub gimnazjum kierowane są na leczenie uzdrowiskowe przez cały rok (NFZ nie realizuje leczenia uzdrowiskowego w czasie wolnym od nauki). Młodzież szkół ponadgimnazjalnych korzysta z leczenia w okresie wolnym od nauki.
- ▶ W czasie leczenia sanatoryjnego i uzdrowiskowego dzieci objęte obowiązkiem szkolnym na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum mają zapewnioną realizację tego obowiązku i opiekę opiekuńczo-wychowawczą.

Dodatkowo...

▶ PROGRAMY ZDROWOTNE

- ▶ Leczenie dzieci niepełnosprawnych może się odbywać również w ramach programów zdrowotnych.
- ▶ Np. program ortodontycznej opieki nad dziećmi z wrodzonymi wadami części twarzowej czaszki obejmuje specjalistyczne leczenie dzieci z określonymi wrodzonymi wadami rozwojowymi.

▶ NIEPUBLICZNA SŁUŻBA ZDROWIA

- ▶ Na prywatnej wizycie nie można otrzymać skierowania na leczenie i diagnostykę w ramach NFZ.
- ▶ Skierowanie do szpitala z prywatnej przychodni jest tak samo ważne jak te pochodzące z placówki, która ma podpisany kontrakt z NFZ. Skierowanie z prywatnego gabinetu nie może być powodem odmowy przyjęcia do szpitala. Również zwolnienia wystawiane na płatnych wizytach mają taką samą skuteczność prawną, jak te z przychodni państwowych.

Dofinansowanie z NFZ

- ▶ Zakup wyrobów medycznych: środków pomocniczych, sprzętów ortopedycznych:
Koszt całkowity= dofinansowanie NFZ + środki własne rodzica lub środki PFRON
- ▶ Konieczne **zlecenie** lekarza, który ma podpisany kontrakt z NFZ
- ▶ Zlecenie musi zostać **potwierdzone w oddziale NFZ**
- ▶ Ze zleceniem należy udać się **do apteki/ sklepu medycznego**
- ▶ Na dopłacaną przez rodzica część kwoty warto wziąć **fakturę** i złożyć z wnioskiem o dofinansowanie do PFRON-u
- ▶ Od 01.2014- zwiększone limity na dofinansowanie do zakupu niektórych sprzętów ortopedycznych
- ▶ Przykład: Aparaty słuchowe - dofinansowanie z NFZ do 2000 zł/ sztuka (pacjenci do 26 roku życia)

Dofinansowania ze środków PFRON

Dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego

- ▶ Kryterium dochodowe -50% przeciętnego wynagrodzenia (ok. 1900 zł)
- ▶ Przyznawane raz w roku
- ▶ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- ▶ Wymagane: **wniosek rodzica + wniosek lekarza + aktualne orzeczenie o niepełnosprawności**
- ▶ Tylko wybrane ośrodki i organizatorzy oferują turnusy z dofinansowaniem (posiadające wpis w Centralnej Bazie Danych Ośrodków i Organizatorów Turnusów dla Osób Niepełnosprawnych)
- ▶ Wnioski rozpatrywane do wyczerpania środków
- ▶ Dofinansowanie wynosi:
  - do **30%** przeciętnego wynagrodzenia, czyli do 1134 zł; dla dziecka do 24 roku życia
  - do **20%** przeciętnego wynagrodzenia, czyli do 756 zł. dla rodzica/opiekuna

Dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych

- ▶ Kryterium dochodowe (50% przeciętnego wynagrodzenia dla osoby w rodzinie- ok. 1900 zł)
- ▶ Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, to np.: aparaty słuchowe, pieluchomajtki, laski, szkła korekcyjne, protezy, oretzy, wózki inwalidzkie, obuwiu ortopedyczne....
- ▶ Przedmioty te przyznawane są osobie niepełnosprawnej na podstawie przepisów NFZ
- ▶ Dofinansowanie z PFRON-y jest w wysokości równej lub przewyższającej refundację z NFZ
  - ▶ 100 % lub 150% kwoty dofinansowania z NFZ
- ▶ Wydatki poniesione (faktury) i planowane(faktury pro-forma)
- ▶ Wnioski rozpatrywane do wyczerpania środków

Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego

- ▶ Kryterium dochodowe: 50% przeciętnego wynagrodzenia dla osoby w rodzinie- ok. 1900 zł
- ▶ Wydatki poniesione i planowane
- ▶ Zachodzi potrzeba prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych przy użyciu tego sprzętu
- ▶ Wnioski rozpatrywane do wyczerpania środków
- ▶ Wysokość dofinansowania wynosi **do 80% kosztów** tego sprzętu, nie więcej jednak niż do wysokości pięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Pozostałą część ceny pokrywa osoba niepełnosprawna (można skorzystać z ulgi rehabilitacyjnej).

Likwidacja barier

- ▶ Bariery architektoniczne
- ▶ Bariery techniczne
- ▶ Bariery w komunikowaniu się
- ▶ Warunki likwidacji barier architektonicznych: tytuł do lokalu, zgoda właściciela budynku/wspólnoty mieszkaniowej, projekt techniczny
- ▶ Również: tablet, telefon, komputer
- ▶ Tylko koszty przyszłe, nieponiesione przed podpisaniem umowy
- ▶ Dofinansowanie **do 95 % kosztów planowanych**
- ▶ Do wyczerpania środków PFRON

Pomoc społeczna

Świadczenia opiekuńcze

- ▶ **Zasiłek pielęgnacyjny- 153 zł** , brak kryterium dochodowego, przysługuje:
  - Dzieciom do 16. r.ż. legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności
  - Osobie niepełnosprawnej powyżej 16. r. ż. legitymującej się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności
  - Osobie niepełnosprawnej powyżej 16. r. ż. legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. r. ż.

- ▶ **Świadczenie pielęgnacyjne- 1200 zł**, 1300 zł od stycznia 2016 r.; brak kryterium dochodowego;
  - Przysługuje rodzicowi/ opiekunowi, jeżeli:
    - dziecko do 16 r. ż. ma w orzeczeniu o niepełnosprawności punkty 7 i 8 zaznaczone na TAK/ WYMAGA
    - Dziecko powyżej 16 r. ż. posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności
  - Nie przysługuje, gdy dziecko ma zapewnioną całodobową opiekę!

Świadczenie rodzicielski

- ▶ Przysługuje bezrobotnym (zarejestrowanym w PUP-ie lub nie), rolnikom, studentom, pracownikom zatrudnionym na umowy cywilnoprawne
- ▶ Drugi rodzic nie może pobierać w tym czasie zasiłku
- ▶ Od 1 stycznia 2016 r. dla rodziców dzieci urodzonych nie wcześniej niż 52 tygodnie przed tą datą
- ▶ 1 000 zł x 12 miesięcy

Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego

- ▶ kryterium dochodowe od listopada 2015 r. to **764 zł** na osobę w rodzinie, w której jest dziecko niepełnosprawne - obowiązuje zasada „złotówka za złotówkę”

Rodzaj świadczenia	Kwota, osoby uprawnione
Zasiłek rodzinny	89 zł miesięcznie na dziecko w wieku do 5 lat 118 zł miesięcznie na dziecko w wieku od 6 do 18 lat 129 zł miesięcznie na dziecko w wieku od 19 do 24 lat
Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	1000 zł wypłacane jednorazowo
Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400 zł miesięcznie W przypadku opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności dodatek ten przysługuje przez 72 miesiące

Rodzaj świadczenia	Kwota, osoby uprawnione
Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	185 zł miesięcznie na dziecko, jednak nie więcej niż 370 zł na wszystkie dzieci W przypadku <u>dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności</u> lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności <u>kwotę dodatku zwiększa się o 80 zł na dziecko</u> , nie więcej jednak niż o 160 zł na wszystkie dzieci
Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	90 zł miesięcznie przysługuje na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	80 zł miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia 100 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia

Rodzaj świadczenia	Kwota, osoby uprawnione
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	100 zł przysługuje jednorazowo w danym okresie zasiłkowym
Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	105 zł miesięcznie z tytułu zamieszkania dziecka niepełnosprawnego w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, 63 zł miesięcznie z tytułu dojazdu z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły

Świadczenia finansowe z pomocy społecznej

Kryterium dochodowe od 1 października 2015r. to: 514 zł na osobę w rodzinie

- ▶ **Zasiłek stały** - Minimum 30 zł miesięcznie, maksimum 604 zł. Nie przysługuje podczas pobierania świadczenia pielęgnacyjnego.

Przysługuje:

- ▶ pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
  - ▶ pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.
- ▶ **Zasiłek okresowy** - minimum 20 zł miesięcznie. Czas, na jaki jest przyznawany zasiłek okresowy, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy.
  - ▶ **Zasiłek celowy** - wypłacany jest w celu zaspokojenia niezbędnej (konkretnej) potrzeby: zakupu żywności, leków, leczenia, kupno opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobne remonty i koszty pogrzebu. Niezależny od dochodu. Może podlegać zwrotowi.

Specjalistyczne Usługi Opiekuńcze

- ▶ Wsparcie terapeutyczne w domu, możliwe także w placówce oświatowej - miejsce zamieszkania w rozumieniu „gmina”
- ▶ Realizowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej, na podstawie skierowania od lekarza
- ▶ Usługi płatne -odpłatność zależna od dochodów rodziny

Specjalistyczne Usługi Opiekuńcze

- ▶ Usługi organizuje ośrodek pomocy społecznej jako zadanie zlecone, więc gmina dostaje na wsparcie środki z budżetu centralnego.
- ▶ Stawka godzinowa za usługi - ustala OPS, na podstawie kalkulacji kosztów ich wykonania lub umowy z wykonawcą.
- ▶ Odpłatność za usługi - ustala się na podstawie urzędowej tabeli, jest zależna od dochodów rodziny. Istnieje możliwość zwolnienia z części kwoty.
- ▶ Zgodnie z orzeczeniami sądów nawet jeżeli dziecko niepełnosprawne korzysta rehabilitacji w ramach NFZ, WWR czy pomocy psychologiczno- pedagogicznej w szkole to nadal ma prawo do specjalistycznych usług opiekuńczych.
- ▶ W ramach SUO istnieje możliwość zatrudnienia asystenta osoby niepełnosprawnej (psychologa, pedagoga), wspierającej dziecko w placówce oświatowej, która znajduje się w miejscu zamieszkania.

Dorosłość osoby z niepełnosprawnością.

Co dalej?

Praca zawodowa

- ▶ Czas pracy - 7 godzin (w przypadku osób ze znacznych lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności), chyba, że lekarz medycyny pracy zezwoli na 8-godzinny dzień pracy
- ▶ Osoba niepełnosprawna nie może pracować w godzinach nocnych i nadliczbowych
- ▶ Dodatkowa przerwa w pracy w wymiarze 15 min
- ▶ Dodatkowy urlop- 10 dni dodatkowego urlopu
- ▶ Prawo do zwolnienia od pracy w wymiarze do 21 dni roboczych w celu uczestniczenia w turnusie rehabilitacyjnym, nie częściej niż raz w roku
- ▶ Prawo do zwolnienia od pracy w celu wykonania badań specjalistycznych, poddania się zabiegom leczniczym lub usprawniającym, a także w celu uzyskania zaopatrzenia ortopedycznego lub jego naprawy, jeżeli czynności te nie mogą być wykonane poza godzinami pracy

Zakłady Aktywizacji Zawodowej (ZAZ)

- ▶ **Dla kogo?** Dla pełnoletnich osób z niepełnosprawnością ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz umiarkowanym: u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną, konieczne wskazanie z orzeczeniu
- ▶ ZAZ-y mogą być organizowane przez jednostki samorządu terytorialnego, fundacje, stowarzyszenia lub przez inne organizacje
- ▶ Dofinansowanie z PFRON-u
- ▶ W Zakładzie jest zatrudnionych minimum 70% osób z niepełnosprawnością, przy czym nie więcej niż 35% procent osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności
- ▶ ZAZ poza rehabilitacją społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych prowadzi **działalność gospodarczą**
- ▶ Dochody z działalności gospodarczej oraz zwolnień podatkowych ZAZ muszą być przeznaczone w całości na zakładowy fundusz aktywności
- ▶ Przykładowe działalności gospodarcze: usługowe, wytwórcze, gastronomiczne, poligraficzne, ogrodniczo-porządkowe

Warsztaty terapii zajęciowej (WTZ)

- ▶ **Dla kogo?** Dla pełnoletnich osób z niepełnosprawnością, niezdolnych do pracy. Należy posiadać w orzeczeniu o niepełnosprawności **stopień umiarkowany lub znaczny** oraz **wskazanie dotyczące udziału w terapii zajęciowej.**
- ▶ **Kto finansuje?** PFRON za pośrednictwem starostwa (90% środków) i jednostka samorządu terytorialnego
- ▶ Warsztaty mogą być organizowane przez jednostki samorządu terytorialnego, fundacje, stowarzyszenia lub przez inne podmioty
- ▶ stosowane techniki terapii zajęciowej zmiierzają do;
  - usamodzielnienia uczestników,
  - wyposażenie ich w umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
  - rozwijania psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy - w teorii, w praktyce ok. 1% uczestników zdobywa zatrudnienie
- Uczestnictwo w WTZ jest **nieodpłatne.**

Domy Pomocy Społecznej (DPS)

- ▶ **Dla kogo?** dla osób z niepełnosprawnościami wymagających całodobowej opieki
- ▶ Rodzaje DPS-ów:
  - 1) dla osób w podeszłym wieku;
  - 2) dla osób przewlekle somatycznie chorych;
  - 3) dla osób przewlekle psychicznie chorych;
  - 4) dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie;
  - 5) dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie;
  - 6) dla osób niepełnosprawnych fizycznie.
- ▶ DPS-y świadczą usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne
- ▶ Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny

Opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej

- ▶ Opłaty wnosi mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy **z dochodów dziecka**,
- ▶ Opłata wynosi nie więcej niż 70% dochodu mieszkańca (**ustalone na podstawie przedłożonych zaświadczeń, decyzji, emerytur lub rent**)
- ▶ w przypadku osób małoletnich opłatę wnosi przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70 % tego dochodu (dochodem tym mogą być alimenty lub renta rodzinna);
- ▶ Jeżeli mieszkaniec nie jest w stanie uiścić opłat, to obciążają one kolejno małżonka, zstępnych, wstępnych oraz gminę
- ▶ Procedura przyjęcia: osoba niepełnosprawna lub jej przedstawiciel ustawowy zwraca się z prośbą do właściwego ze względu na miejsce stałego pobytu Ośrodka Pomocy Społecznej o wydanie decyzji o skierowaniu do placówki i ustalenie odpłatności za pobyt w Domu Pomocy Społecznej

Teoria a rzeczywistość

- ▶ Olbrzymia trudność w znalezieniu miejsca pracy/ rehabilitacji dla dorosłej osoby niepełnosprawnej
- ▶ Brak miejsc w WTZ, ZAZ i DPS.
- ▶ Bardzo mała liczba ośrodków nie odpowiadająca zapotrzebowaniu.

- ▶ **Konsekwencje:**
- ▶ Doroste osoby niepełnosprawne są zamknięte w domu!
- ▶ Rodzice dążą do maksymalnego usprawnienia dziecka, aby dać mu szansę na otwartym rynku pracy
- ▶ Rodzice dążą do maksymalnie długiego pobytu dziecka w szkole (do 24 r. ż.)
- ▶ Dlaczego?
  - Nikt nie chce, aby jego dziecko przez całe dorosłe życie przebywało w izolacji w domu.
  - Pobyt dorosłej osoby niepełnosprawnej w domu= rezygnacja rodzica z pracy

Orzekanie o niezdolności do pracy

- ▶ Oceny niezdolności do pracy dokonuje lekarz orzecznik ZUS
- ▶ Lekarz orzecznik ustala:
  - daty powstania niezdolności do pracy
  - trwałość lub przewidywany okresu niezdolności do pracy
  - charakter niezdolności do pracy (całkowity lub częściowy)
  - charakter przewidywanego okresu niezdolności do samodzielnej egzystencji
  - celowości przekwalifikowania zawodowego
- ▶ Od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS osobie zainteresowanej przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu do komisji lekarskiej ZUS, w ciągu 14 dnia od dnia doręczenia tego orzeczenia.
- ▶ W przypadku nieuznania sprzeciwu przez ZUS - odwołanie do Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (za pośrednictwem ZUS - uwzględnienie odwołania w całości) - 30 dni od daty otrzymania decyzji.
- ▶ Pomoc prawna

Renta socjalna

- ▶ Służy zaspokojeniu podstawowych potrzeb biologicznych osoby z niepełnosprawnością
- ▶ Przysługuje pełnoletniej osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu niepełnosprawności, która powstała przed ukończeniem 18. roku lub w trakcie nauki do ukończenia 25. roku życia.
- ▶ przysługuje tym osobom, które **nie wypracowały okresu składkowego przed utratą zdrowia**, czyli np. **niepełnosprawnym od urodzenia**
- ▶ **Nie przysługuje**, gdy osoba ma ustalone prawo renty z tytułu niezdolności do pracy
- ▶ Wypłacana jest przez ZUS
- ▶ Pobierając rentę socjalną może dorabiać- do 70 proc. średniego miesięcznego wynagrodzenia
- ▶ Od marca 2015 r. wynosi **619 zł netto**

Renta z tytułu niezdolności do pracy

- ▶ Prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonej pełnoletniej osobie niepełnosprawnej, który **spełnia łącznie** następujące warunki:
  - została uznana za niezdolną do pracy (częściowo lub całkowicie)
  - **ma wymagany** - stosowny do wieku, w którym powstała niezdolność do pracy - **okres składkowy i nieskładkowy**,
- ▶ Okres składkowy i nieskładkowy wymagany do przyznania renty uzależniony jest od wieku osoby, w jakim powstała niezdolność do pracy. Okres ten wynosi: 1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat,
- ▶ Renta może mieć charakter stały lub okresowy
- ▶ Pobierając rentę z tytułu niezdolności do pracy może dorabiać- do 70 proc. średniego miesięcznego wynagrodzenia.
- ▶ Wysokość najniższych gwarantowanych rent z tytułu niezdolności do pracy

renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy	880,45 zł
renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy	675,13 zł

Konwencja o prawach osób z niepełnosprawnościami!!!

Artykuł 7 ust. 2

- ▶ „We wszelkich podejmowanych działaniach mających związek z dziećmi niepełnosprawnymi, nadrzędnym priorytetem będzie **dobro dzieci.**”

Dziękuję za uwagę!

www.pomocdlarodzcow.pl

Telefoniczny punkt konsultacyjny

czynny od poniedziałku do piątku

w godzinach 9.00 - 12.00

12 3506362